

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu

31 dekabr 2020-ci il tarixinə

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
uyğun Maliyyə Hesabatları
və Müstəqil Auditorun Hesabatı**

Mündəricat

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

MALİYYƏ HESABATLARI

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	1
Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat	2
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	3
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	4

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

1	Əmanətlərin Sığortalanması Fondu və onun fəaliyyəti	5
2	Fondun əməliyyat mühiti.....	6
3	Əsas uçot siyasəti	7
4	Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr.....	13
5	Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi.....	15
6	Yeni uçot qaydaları.....	15
7	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar.....	16
8	Hesablanmış sığorta premiyaları	17
9	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri.....	17
10	Sair uzunmüddətli aktivlər	18
11	Borc öhdəlikləri.....	21
12	Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	22
13	Sığorta premiyaları	22
14	Kompensasiya xərcləri	23
15	İnzibati və sair əməliyyat xərcləri.....	23
16	Maliyyə gəlirləri.....	23
17	Banklara ödənilmiş kompensasiyaların geri qaytarılması	24
18	Təəhhüdlər və öhdəliklər	24
19	Maliyyə risklərinin idarə edilməsi	24
20	Kapitalın idarə edilməsi	31
21	Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar	32
22	Maliyyə alətlərinin qiymətləndirmə kateqoriyaları üzrə təqdim edilməsi.....	33
23	Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr	33

Müstəqil Auditorun Hesabatı

"Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun" Himayəçilik Şurasına:

Rəy

Bizim fikrimizcə, hazırkı maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından "Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun" ("Fond") 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Auditin predmeti

Fondun maliyyə hesabatları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatan il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatan il üzrə kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat; və
- əsas uçot siyasəti və digər izahedici məlumatlar daxil olmaqla, maliyyə hesabatları üzrə qeydlər.

Rəy üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz rəyimizin "Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti" bölməsində əks etdirilir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Müstəqillik

Biz Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının dərc etdiyi Peşəkar Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Məcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları ilə birlikdə) (MBEŞŞ Məcəlləsi) uyğun olaraq Fondan asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk. Biz MBEŞŞ Məcəlləsinə uyğun olaraq, etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fırıldaqçılıq və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemine görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik Fondu ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, Fondun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəaliyyətin fasiləsizliyinə dair məlumatların açıqlanmasına və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Fondun maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz bütövlükdə maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizin daxil olduğu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq auditin aparılması zamanı mövcud olan bütün əhəmiyyətli təhriflərin həmişə aşkar olunacağına zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yarana bilər və fərdi və ya məcmu olaraq istifadəçilərin maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılan auditin bir hissəsi olaraq, biz audit zamanı peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması riskini müəyyən edir və qiymətləndirir, həmin risklərə qarşı audit prosedurlarını hazırlayır və həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhvlər nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən daha yüksəkdir, çünki fırıldaqçılığa gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə halları daxil ola bilər.
- Fondun daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarını işləyib hazırlamaq üçün daxili nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, habelə uçot təxminləri və müvafiq açıqlamaların münasibliyini qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Fondun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və şəraitlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliliyin mövcud olub-olmadığına dair qənaətə gəlirik. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliliyin mövcud olduğu qənaətinə gəldikdə, auditor rəyimizdə maliyyə hesabatlarındakı müvafiq məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması yetərli olmadıqda, rəyimizdə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və şəraitlər Fondun fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında düzgün təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarət sistemində aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat veririk.

PricewaterhouseCoopers Audit Azerbaijan LLC

Bakı, Azərbaycan Respublikası

22 aprel 2021-ci il

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

Azərbaycan manatı ilə	Qeyd	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019 (düzəliş edilmiş)
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9	1,339,984	187,801,781
Hesablanmış sığorta premiyaları	8	8,413,668	9,293,550
Qeyri-maddi aktivlər		800,339	869,957
Əmlak və avadanlıqlar		996,533	1,183,987
Sair uzunmüddətli aktivlər	10	23,272,099	33,630,230
Dövlət vekselləri	20	464,637,221	789,717,203
Cəmi aktivlər		499,459,844	1,022,496,708
Öhdəliklər			
Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	12	147,771,131	22,188,066
Borc öhdəlikləri	11	280,000,000	-
Sair öhdəliklər		5,680	41,467
Cəmi öhdəliklər		427,776,811	22,229,533
Kapital			
Yığılmış zərər		(878,210,532)	(274,706,372)
Əlavə kapital qoyuluşu	20	949,893,565	1,274,973,547
Cəmi kapital		71,683,033	1,000,267,175
Cəmi öhdəliklər və kapital		499,459,844	1,022,496,708

22 aprel 2021-ci il tarixində təsdiqlənmiş və imzalanmışdır.

Tural Piriyev
İcraçı Direktor

Elnur Rzayev
Maliyyə Departamentinin direktoru

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	2020	2019 (düzəliş edilmiş)
Sığorta premiyaları	13	33,288,364	35,748,209
Maliyyə gəlirləri	16	1,808,759	3,658,744
Ümumi mənfəət		35,097,123	39,406,953
Kompensasiya xərcləri	14	(681,157,867)	(34,215,329)
İnzibati və sair əməliyyat xərcləri	15	(8,142,461)	(5,077,136)
Banklara ödənilmiş kompensasiyaların geri qaytarılması	17	54,547,252	65,143,355
Maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri	10,20	(2,536,588)	(5,565,994)
Əməliyyat (zərəri)/mənfəəti		(602,192,541)	59,691,849
Məzənnə fərqi üzrə gəlir/(zərər)		218,735	(61,993)
Maliyyə xərcləri		(107,625)	-
İl üzrə (zərər)/mənfəət		(602,081,431)	59,629,856
İl üzrə cəmi məcmu (zərər)/gəlir		(602,081,431)	59,629,856

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Əlavə kapital qoyuluşu	Yığılmış zərər	Cəmi
1 yanvar 2019-cu il tarixinə qalıq	1,275,592,564	(334,955,245)	940,637,319
Transfer	1,185,504	(1,185,504)	-
İl üzrə məcmu gəlir	-	76,721,452	76,721,452
31 dekabr 2019-cu il tarixinə düzəlişdən əvvəlki qalıq	1,276,778,068	(259,419,297)	1,017,358,771
Səhvlərin düzəldilməsi	(1,804,521)	(15,287,075)	(17,091,596)
1 yanvar 2020-ci il tarixinə düzəlişdən sonrakı qalıq	1,274,973,547	(274,706,372)	1,000,267,175
Transfer	1,422,729	(1,422,729)	-
İl üzrə məcmu zərər	-	(602,081,431)	(602,081,431)
Əlavə kapital qoyuluşunda azalma	(326,502,711)	-	(326,502,711)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	949,893,565	(878,210,532)	71,683,033

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	2020	2019 (düzəliş edilmiş)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Vergidən əvvəlki mənfəət/(zərər)		(602,081,431)	59,629,856
Düzəlişlər:			
Əmlak və avadanlıqların amortizasiyası		199,822	199,587
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası		119,618	56,337
Maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri	10,20	2,536,588	5,565,994
Maliyyə gəlirləri	16	(1,808,759)	(3,658,744)
Maliyyə xərcləri		107,625	-
Məzənnə fərqləri		(218,735)	61,993
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Hesablanmış sığorta premiyalarında azalma/(artım)		879,882	(1,489,443)
Sair uzunmüddətli aktivlərdə azalma		7,096,360	9,854,327
Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklərdə artım		125,583,065	10,495,984
Sair öhdəliklərdə (azalma)/artım		(35,804)	67
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklər			
Alınmış faiz gəlirləri		1,111,230	2,473,240
Ödənilmiş faizlər		(107,625)	-
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə (istifadə edilən)/daxil olan xalis pul vəsaitləri			
		(466,618,164)	83,189,198
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əmlak və avadanlıqların alınması		(12,368)	(6,240)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(50,000)	(729,186)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri			
		(62,368)	(735,426)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Borc vəsaitləri üzrə daxilolmalar	11	280,000,000	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri			
		280,000,000	-
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri			
		218,735	(56,333)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri			
		187,801,781	105,404,342
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri			
	9	1,339,984	187,801,781

1 Əmanətlərin Sığortalanması Fondu və onun fəaliyyəti

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatan il üzrə Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq Əmanətlərin Sığortalanması Fondu ("Fond") üçün hazırlanmışdır.

Fond Azərbaycan Respublikasında təsis olunub və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Fond Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 9 fevral 2007-ci il tarixli 530 nömrəli Fərmanına əsasən yaradılmışdır və 3 iyul 2007-ci il tarixində Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçmişdir. Fondun fəaliyyəti 29 dekabr 2006-cı il tarixində qəbul edilmiş "Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə tənzimlənir.

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixinə Fond "Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq Himayəçilik Şurası və İcraçı Direktor tərəfindən idarə olunur. "Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq Himayəçilik Şurasının tərkibinə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin hər birindən bir nümayəndə, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının ("Mərkəzi Bank") bir nümayəndəsi və iştirakçı bankların təqdimatı ilə onların iki nümayəndəsi daxildir. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Himayəçilik Şurasının tərkibi aşağıdakı kimi olmuşdur:

Toğrul Əliyev	Himayəçilik Şurasının sədri. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının Baş direktoru.
Yalçın Əzizov	Himayəçilik Şurasının üzvü. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin strateji planlaşdırma və proqnozlaşdırma şöbəsinin müdiri.
Azad Tağızadə	Himayəçilik Şurasının üzvü. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Aparatının Həyat səviyyəsinin təhlili və aktuar hesablamalar şöbəsinin müdiri.
Ziyəddin Allahverdiyev	Himayəçilik Şurasının üzvü. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Maliyyə xidmətləri üzrə siyasət şöbəsinin müdiri.
Abbas İbrahimov	Himayəçilik Şurasının üzvü. "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri.
Rövşən Allahverdiyev	Himayəçilik Şurasının üzvü. "Kapital Bank" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri.

Fondun əsas fəaliyyəti. Fondun yaradılmasının məqsədi banklar və xarici bankların yerli filialları ödəmə qabiliyyətini itirdikdə fiziki şəxslərdən əmanətə qəbul olunmuş pul vəsaitinin itirilməsi riskinin qarşısını almaq, maliyyə və bank sisteminin sabitliyini və inkişafını təmin etməkdir.

Fondun əsas fəaliyyəti Mərkəzi Bankdan fiziki şəxslərin əmanətlərinin cəlb edilməsi üçün lisenziya almış iştirakçı bankların reyestrini aparmaq, onlara şəhadətnamələr vermək, onlardan sığorta haqlarını toplamaq və sığorta hadisəsi baş verdikdə, əmanətçilərin tələblərinin uçotunu aparıb, onlara kompensasiya ödəməkdən ibarətdir.

Fiziki şəxslərdən əmanətləri cəlb etmək üçün Mərkəzi Bankdan lisenziya almış bütün banklar Fondun məcburi iştirakçıları hesab olunur. Belə ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən 26 kommersiya bankından 26-sı Fondun üzvüdür.

Milli valyutada qorunan əmanətlər üzrə illik faiz dərəcəsinin yuxarı həddi 12%, xarici valyutada qorunan əmanətlər üzrə illik faiz dərəcəsinin yuxarı həddi isə 2.5% müəyyən edilmişdir. Bu əmanətlər "Əmanətlərin tam sığortalanması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən Fond tərəfindən dörd il doqquz ay müddətinə tam sığortalanır.

1 Əmanətlərin Sığortalanması Fondu və onun fəaliyyəti (davamı)

Əmanətlərin sığortalanması sistemində üzvlük qanunvericiliklə məcburi xarakter daşıyır və 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna üzv olan banklar aşağıda göstərilir (31 dekabr 2019: 30 üzv bank):

1. "Xalq" Bank ASC	14. "Expressbank" ASC
2. "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC	15. "Azərbaycan Sənaye Bankı" ASC
3. "AccessBank" QSC	16. "Bank Avrasiya" ASC
4. "Melli İran Bankının" Bakı Filialı	17. "Günay Bank" ASC
5. "Azər-Türk Bank" ASC	18. "Paşa Bank" ASC
6. "Bank Respublika" ASC	19. "Naxçıvanbank" ASC
7. "Kapital Bank" ASC	20. "AFB Bank" ASC
8. "Muğanbank" ASC	21. "Bank VTB" (Azərbaycan) ASC
9. "Yelo Bank" ASC	22. "Premium Bank" ASC
10. "Pakistan Milli Bankının" Bakı filialı	23. "Ziraat Bank Azərbaycan" ASC
11. "Rabitəbank" ASC	24. "UNIBANK" KB ASC
12. "Yapı Kredi Bank Azərbaycan" QSC	25. "TuranBank" ASC
13. "Bank of Baku" ASC	26. Bank "BTB" ASC

Fondun hüquqi və faktiki ünvanı. Fondun hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

Bül-Bül prospekti 40,
Bakı AZ 1014,
Azərbaycan Respublikası

Təqdimat valyutası. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər başqa valyuta göstərilmədiyi halda, Azərbaycan manatı ilə ("AZN") təqdim olunmuşdur.

2 Fondun əməliyyat mühiti

Azərbaycan Respublikası. Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək inkişafı və sabitliyi hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də xam neftin qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

Neft qiymətlərindəki azalma və milli valyutanın əsas xarici valyutalara qarşı devalvasiyasının nəticəsi olaraq 2016-cı ildə kəskin iqtisadi böhrandan sonra hökumət uzunmüddətli iqtisadi sabitliyi və dayanıqlığı təmin etmək üçün islahatları sürətləndirmişdir. İnstitusional dəyişiklikləri əhatə edən iqtisadi islahatlara əsasən inflyasiya aşağı birrəqəmli səviyyədə sabitləşmiş, iqtisadi artım pozitiv zonada qalmaqda davam etmiş, milli valyutanın məzənnəsi dayanıqlı olmuş və xarici sektorda müsbət tendensiyalar yaranmışdır.

2021-ci ilin fevral ayında dərc etdiyi son hesabatında Moody's agentliyi Azərbaycanın reytingini sabit proqnozla "Ba2" səviyyəsində təsdiq edib. Koronavirus pandemiyasının yayılmasına baxmayaraq, xarici şoklara qarşı ölkənin dayanıqlığının qiymətləndirilməsi ilə bağlı agentliyin hazırkı reytingi müsbətdir.

12 mart 2020-ci il tarixində Dünya Səhiyyə Təşkilatı COVID-19 epidemiyasını global pandemiya elan etmişdir. Pandemiya sonrası Azərbaycanın hökumət orqanları COVID-19-un yayılmasının qarşısının alınması və yumşaldılması üçün hərəkətin məhdudlaşdırılması, karantin, özünütəcrid və ticarət fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması, o cümlədən müəssisələrin bağlanması kimi bir sıra tədbirlər görmüşdür. Yuxarıda göstərilən tədbirlər 2020-ci il ərzində tədricən yumşaldılmışdır. Bu tədbirlər, xüsusilə Azərbaycandakı iqtisadi fəaliyyəti məhdudlaşdırmış və qeyri-müəyyən müddət ərzində biznes subyektlərinə mənfi təsir göstərmiş və göstərməkdə davam edə bilər.

COVID-19 pandemiyası ilə yanaşı, 27 sentyabr 2020-ci il tarixində Azərbaycan və Ermənistan arasında Dağlıq Qarabağ və Dağlıq Qarabağın ətrafında Ermənistan işğalı altında olan ərazilərdə yenidən hərbi əməliyyatlar başlamışdır. Azərbaycan ölkədə hərbi vəziyyət elan edərək komendant saati tətbiq etmiş və sonrakı altı həftə ərzində bir neçə ərazini işğaldan azad etmişdir. 9 Noyabr 2020-ci il tarixdə 10 noyabr 2020-ci il tarixindən etibarən Dağlıq Qarabağ və ətraf ərazilərdəki bütün hərbi əməliyyatların dayandırılmasına dair atəşkəs bəyanatı imzalanmışdır.

Siyasi və iqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətindir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər və bu da dövlət maliyyəsinin pisləşməsinə, maliyyə bazarlarının qeyri-sabitliyinə, kapital bazarlarında qeyri-likvidliyə, inflyasiyanın artmasına və milli valyutanın əsas xarici valyutalara nisbətə dəyərdən düşməsinə gətirib çıxara bilər.

2 Fondun əməliyyat mühiti (davamı)

Fondun rəhbərliyi iqtisadi mühitdə baş verən prosesləri müşahidə edir və Fondun dayanıqlı inkişaf strategiyasını dəstəkləmək üçün qabaqalayıcı tədbirlər görür. Buna baxmayaraq, mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirini qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən mürəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

3 Əsas uçot siyasəti

Maliyyə hesabatlarının tərtibatının əsasları. Hazırkı maliyyə hesabatları maliyyə alətlərini ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanımaqla və FVTPL (ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərər hesabatına aid olunan) kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə alətlərini yenidən qiymətləndirməklə, Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən hazırlanmışdır. Bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasətləri aşağıda göstərilir. 1 yanvar 2020-ci il tarixindən uçot siyasətində baş verən dəyişikliklərdən başqa, həmin uçot siyasəti başqa cür göstərilmədiyi hallarda, təqdim edilən bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir. Qeyd 5-ə baxın.

Maliyyə hesabatlarının BMHS-ə uyğun olaraq hazırlanması bəzi əhəmiyyətli uçot təxminlərinin istifadəsini tələb edir. Bundan əlavə, uçot siyasətini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli sürməlidir. Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya mürəkkəb olan sahələr, həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün ehtimal və təxminlərin əhəmiyyətli olduğu sahələr Qeyd 4-də açıqlanır.

Xarici valyutanın çevrilməsi. Fondun əməliyyat valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Fondun əməliyyat və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan manatıdır ("AZN"). Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim olunur.

Əməliyyatlar və qalıqlar. Monetar aktivlər və öhdəliklər Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının ("Mərkəzi Bank") müvafiq hesabat dövrünün sonunda qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq Fondun əməliyyat valyutasına çevrilir. Belə əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Fondun əməliyyat valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərərdə "maliyyə gəliri və ya xərci" kimi tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN və 1 Avro = 2.0890 AZN (31 dekabr 2019: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN və 1 Avro = 1.9035 AZN).

Əmlak və avadanlıqlar. Əmlak və avadanlıqlar yığılmış amortizasiya və/və ya ehtiyac yaranarsa, yığılmış dəyersizləşmə üzrə zərərlər çıxmaqla ilkin dəyərdə uçota alınır.

Əmlak və avadanlıqlar ilə bağlı sonrakı xərclər yalnız o halda tanınır ki, aktiv üzrə gələcək iqtisadi səmərənin Fonda daxil olması ehtimal edilsin və çəkilən xərclər etibarlı şəkildə ölçülə bilsin. Bu halda sonrakı xərclər müvafiq olaraq həmin aktivin balans dəyərinə əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi tanınır. Kiçik həcmli təmir və gündəlik xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əmlak və avadanlıqların əsas komponentlərinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əmlak və avadanlıqlar üzrə dəyersizləşmə əlamətlərinin mövcud olub-olmadığını qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa dəyərini təxmin edir. Aktivin bərpa dəyəri, onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa dəyərinə qədər azaldılır və dəyersizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və ya zərəre aid edilir. Aktivin satışı üzrə məsrəflər çıxılmaqla, onun istifadə dəyəri və ya ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyersizləşmə üzrə zərər ləğv edilir.

Aktivlərin satışından yaranan mənfəət və ya zərər gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə sair gəlir/(zərər) kimi tanınır.

Amortizasiya. Digər əmlak və avadanlıqlar üzrə amortizasiya düz xətt metoduna, yeni əmlak və avadanlıqların təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

	<u>İllik dərəcə</u>
Binalar	7%
Mebel və sair avadanlıqlar	20%
Kompüter və ofis avadanlığı	25%
Nəqliyyat vasitələri	25%

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra, Fond tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

Qudvildən başqa digər qeyri-maddi aktivlər. Qudvildən başqa, Fondun qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı istifadə müddətinə malik olmaqla əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatından və lisenziyalardan ibarətdir.

Proqram təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar həmin proqram təminatının alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır.

Fondun nəzarətində olan identifikasiya edilə bilən və xüsusi proqram təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan tərtibat xərcləri çəkilmiş xərclərdən artıq olan əlavə iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən işçilərə sərf olunan xərclər və ümumi təsərrüfat xərclərinin müvafiq hissəsi daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqədar bütün digər xərclər (məs, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir.

Qeyri-maddi aktivlər düz xətt metoduna əsasən onların faydalı istifadə müddəti ərzində amortizasiya olunur:

	<u>İllik dərəcə</u>
Proqram təminatı və lisenziyalar	10%

Qeyri-maddi aktivlər dəyərsizləşdikdə, onların balans dəyəri satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyər və istifadə dəyəri arasında daha böyük olan dəyərə silinir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. *Ədalətli dəyər* qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivini satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır. Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövryyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analogi əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərinə əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yeni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yeni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yeni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyini təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilərlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borclar üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Amortizasiya olunmuş dəyər (AC) əsas məbləğ üzrə ödənişləri çıxmaqla və hesablanmış faizləri üstə gəlməklə, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri üzrə hər hansı ehtiyatı çıxmaqla ilkin tanınma zamanı maliyyə alətinin dəyəridir. Hesablanmış faizlərə ilkin tanınma zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödənilməli məbləğ üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərində daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərində diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir. İlkin tanınma zamanı alınmış və ya yaradılmış, lakin dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri üçün effektiv faiz dərəcəsinə kredit riski nəzərə alınmaqla düzəliş edilir, yəni, müqavilə üzrə pul axınlarına əsasən deyil, ilkin tanınma zamanı gözlənilən pul axınlarına əsasən hesablanır.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Sövdeleşmə qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə sübut edilir. İlkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi – qiymətləndirmə kateqoriyaları. Maliyyə aktivləri aşağıdakı kateqoriyalarda qiymətləndirilir: FVTPL, FVOCI və AC. Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi aşağıdakılardan asılıdır: (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Fondun biznes modeli və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyəti.

Fondun maliyyə aktivlərinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, hesablanmış sığorta premiyaları və sair uzunmüddətli aktivlər daxildir.

İlkin tanınmadan sonra Fondun bütün maliyyə aktivləri amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilir.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: biznes model. Biznes model Fondun pul axınları əldə etməsi məqsədilə aktivlərin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu əks etdirir və Fondun məqsədinin: (i) aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi üçün aktivin saxlanması") və ya (ii) müqavilədə nəzərdə tutulan və aktivlərin satışından yaranan pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanması") olub-olmadığını müəyyən edir. (i) və (ii) bəndlər tətbiq edilmədikdə, maliyyə aktivləri "digər" biznes modellərə aid edilir və FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilir.

Biznes model qiymətləndirmə tarixində mövcud olan portfel üzrə müəyyən edilmiş məqsədlərə nail olmaq üçün Fondun həyata keçirməyi planlaşdırdığı fəaliyyətə dair bütün müvafiq sübutlar əsasında aktivlər qrupu (portfel səviyyəsində) üçün müəyyən edilir. Biznes modelin müəyyən edilməsi zamanı Fondun nəzərə aldığı amillərə portfelin məqsədi və tərkibi, müvafiq aktivlər üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ilə bağlı keçmiş təcrübə, risklərin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üzrə yanaşmalar, aktivlər üzrə gəlirliliyin qiymətləndirilməsi üsulları və rəhbər işçilərə ödənişlərin sxemi daxildir. Fondun öz maliyyə aktivləri üçün biznes modellərin müəyyən edilməsi zamanı istifadə etdiyi əsas mülahizələr Qeyd 4-də göstərilir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: pul axınlarının xüsusiyyətləri. Biznes model müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və ya müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanılmasını nəzərdə tutduqda, Fond pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirir (SPPI təhlili). Belə bir qiymətləndirmə apararkən Fond müqavilə üzrə pul axınlarının əsas kredit razılaşmasının şərtlərinə uyğun olub-olmadığını, yəni faizlərə yalnız kredit riski üzrə ödənişlərin daxil olmasını, pulun zaman dəyərini, əsas kredit razılaşmasının digər risklərini və mənfəət marjasını nəzərə alır.

Müqavilə şərtləri əsas kredit sazişinin şərtlərinə uyğun olmayan riskə və ya dəyişkənliyə məruz qalmanı nəzərdə tutduqda, müvafiq maliyyə aktivini FVTPL kateqoriyasında təsnifləşdirilir və qiymətləndirilir. SPPI təhlili aktivin ilkin tanınması zamanı həyata keçirilir və sonradan yenidən qiymətləndirilmir. Fondun öz maliyyə aktivləri üçün SPPI təhlili həyata keçirdiyi zaman istifadə etdiyi əsas mülahizələr Qeyd 4-də göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi. Maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes model tam dəyişdirildikdə bütün maliyyə alətləri yenidən təsnifləşdirilir. Aktivlərin yenidən təsnifləşdirilməsi perspektiv qaydada – biznes modeldəki dəyişiklikdən sonrakı ilk hesabat dövrünün əvvəlindən tətbiq edilir.

Maliyyə aktivlərinin dəyersizləşməsi: gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat. Fond amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən kredit portfeli və maliyyə alətləri üzrə gözlənilən kredit zərərlərini (GKZ) proqnozlar əsasında qiymətləndirir. Fond hər bir hesabat tarixində gözlənilən kredit zərərlərini qiymətləndirir və maliyyə aktivləri üzrə xalis dəyersizləşmə zərərlərini tanıyır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakıları özündə əks etdirir: (i) bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülmüş məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat.

Fond maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanaraq üç mərhələli dəyersizləşmə modeli tətbiq edir. İlkin tanınma zamanı dəyersizləşməmiş maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə təsnifləşdirilir. 1-ci Mərhələdə maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri növbəti 12 ay ərzində və ya müqavilədə nəzərdə tutulan ödəniş tarixinə qədər (12 ay bitənə qədər) baş verə bilən defolt hadisələri nəticəsində yaranmış bütöv müddət üçün GKZ ("12 aylıq GKZ") məbləğində qiymətləndirilir. Fond ilkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş verdiyini müəyyən edərsə, aktiv 2-ci Mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında, yəni müqavilədə göstərilən ödəmə tarixinə qədər, lakin gözlənilən hər hansı qabaqcadan ödənişləri nəzərə almaqla ("bütöv müddət üçün GKZ") qiymətləndirilir. Kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş verməsinin Fond tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası Qeyd 4-də təqdim edilir. Fond maliyyə aktivinin dəyersizləşməsinə müəyyən edərsə, aktiv 3-cü Mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə gözlənilən kredit zərərləri bütöv müddət üçün GKZ kimi qiymətləndirilir. GKZ-nin qiymətləndirilməsində istifadə edilən ilkin məlumatlar, fərziyyələr və hesablaşma üsulları haqqında məlumat, eləcə də Fond tərəfindən gələcək məlumatların GKZ modellərinə daxil edilməsi qaydası Qeyd 19-da göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin silinməsi. Maliyyə aktivlərini bərpa etmək üçün Fondun bütün praktiki imkanları tükəndikdə və Fond belə aktivlərin bərpasına dair gözləntilərin əsaslandırılmadığı qənaətinə gəldikdə, maliyyə aktivləri tam və ya qismən silinir. Aktivlərin silinməsi tanınmanın dayandırılmasını əks etdirir. Fond müqaviləyə əsasən ödənilməli məbləğləri bərpa etməyə cəhd etdikdə, lakin həmin məbləğlərin bərpası ilə bağlı əsaslandırılmış gözləntiləri olmadıqda, barəsində hələ də məcburi bərpa tədbirləri görülən maliyyə aktivlərini silə bilər.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Fond aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Fond maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Qarşı tərəf satışa məhdudiyətlər qoymadan aktivini tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivlərinin modifikasiyası. Fond bəzən maliyyə aktivləri üzrə müqavilə şərtlərinə yenidən baxır və ya əks halda dəyişdirir. Bu zaman Fond digər məsələlərlə yanaşı, aşağıdakı amilləri nəzərə alaraq, müqavilə üzrə pul axınlarının modifikasiyasının əhəmiyyətli olub-olmadığını qiymətləndirir: aktivin risk profilinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərən hər hansı yeni müqavilə şərtləri (məsələn, mənfəətdə pay və ya kapital üzrə gəlirlilik), faiz dərəcəsidəki əhəmiyyətli dəyişiklik, valyuta denominasiyasında dəyişiklik, aktivlə bağlı kredit riskinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərən yeni və ya əlavə kredit təminatının yaranması.

Maliyyə öhdəliklərinin qiymətləndirilmə kateqoriyaları. Maliyyə öhdəlikləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən maliyyə alətləri kateqoriyasına təsnifləşdirilir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması. Maliyyə öhdəliyinin tanınması öhdəlik icra edildiyi halda dayandırılır (yəni, müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya icra müddəti başa çatdıqda).

Fond ilə onun əvvəlki kreditörələri arasında şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olan borc alətlərinin mübadiləsi, eləcə də mövcud maliyyə öhdəliklərinin şərtlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirilməsi ilkin maliyyə öhdəliyinin icrası və yeni maliyyə öhdəliyinin tanınması kimi uçota alınır. Şərtlər o halda əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmiş hesab olunur ki, alınmış və ilkin effektiv faiz metodu ilə diskontlaşdırılmış bütün ödənilmiş komissiyalar daxil olmaqla, yeni şərtlərə əsasən pul axınlarının diskontlaşdırılmış cari dəyəri ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul axınlarının diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10% fərqlənsin. Borc alətlərinin mübadiləsi və ya şərtlərinin dəyişdirilməsi öhdəliyin icrası kimi nəzərə alınarsa, bütün xərclər və ya ödənilmiş komissiyalar öhdəliyin icrası üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Borc alətinin mübadiləsi və ya şərtlərinin dəyişdirilməsi öhdəliyin icrası kimi nəzərə alınmadıqda, bütün xərclər və ya ödənilmiş komissiyalar öhdəliyin balans dəyərinə düzəliş kimi əks etdirilir və modifikasiya edilmiş öhdəliyin qalan müddəti ərzində amortizasiya edilir.

Öhdəliklərin icrası ilə nəticələnməyən dəyişikliklər əvvəlki tarixlə məcmu amortizasiyanın hesablanması metodu ilə təxmini göstəricinin dəyişməsi kimi uçota alınır və bu zaman gəlir və ya zərər balans dəyərindəki fərqin iqtisadi mahiyyəti səhmdar ilə kapital əməliyyatlarına aid edilmədiyini təqdirdə, mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivini realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

Veksellər. Verilmiş veksellər dövlət tərəfindən əlavə kapital qoyuluşundan ibarətdir.

Veksellər ödənişin alınacağına dair əsaslı əminlik olduqda, lakin pul vəsaitləri hələ daxil olmadıqda tanınır. Alınacaq məbləğlər gözlənilən kredit zərəri çıxılmaqla ilkin dəyərdə tanınır.

Alınacaq veksellər ilkin olaraq gələcək pul axınlarını müvafiq diskont dərəcələri ilə diskontlaşdırmaqla ölçülür və hər bir hesabat tarixində effektiv faiz metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır.

Əlavə kapital qoyuluşu. Əlavə kapital qoyuluşu dövlət tərəfindən ayrılmış vəsaitlərdən və veksellərdən ibarətdir. Bu vəsaitlər maliyyə təminatının çatışmazlığı baş verdiyi halda lisenziyası ləğv edilmiş banklara kreditlərin qaytarılması və kompensasiyaların ödənilməsi üçün nəzərdə tutulur. Veksellər üzrə amortizasiya olunmuş gəlir və gözlənilən kredit zərərləri hər il bölüşdürülməmiş mənfəətdən əlavə kapital qoyuluşuna transfer edilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və dəyərin cüzi dəyişməsi kimi riskə məruz qalan qoyuluşlardır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə kassada olan pul vəsaitləri, banklardakı qısamüddətli depozitlər, eləcə də ilkin ödəmə müddəti üç ay və ya daha az olan qısamüddətli və yüksək likvidli investisiyalar daxildir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakı səbəblərə görə amortizasiya olunmuş dəyərle qeydə alınır: (i) müqavilə üzrə pul axınlarını əldə etmək məqsədilə saxlanılır və həmin pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarətdir, və (ii) FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilmir.

Hesablanmış sığorta premiyaları. Hesablanmış sığorta premiyaları ilkin olaraq ədalətli dəyərdə, sonra isə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya edilmiş dəyərdə tanınır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər. Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər lisenziyası ləğv edilmiş banklardakı əmanətlərə görə kompensasiyaların ödənilməsi üçün hesablanmış öhdəliklərdən ibarətdir və ilkin olaraq ədalətli dəyərde, sonra isə effektiv faiz metoduna əsasən amortizasiya olunmuş dəyərde qeydə alınır.

Borc öhdəlikləri. Borc öhdəlikləri ilkin olaraq əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərde, sonradan isə effektiv faiz metoduna əsasən amortizasiya edilmiş dəyərde tanınır.

Sığorta premiyaları. Sığorta premiyaları fiziki şəxslərin əmanətlərinin cəlb edilməsi üçün Mərkəzi Bankdan lisenziya almış üzv banklardan yığılmış üzvlük, təqvim haqları, əlavə haqlar və dəbbə pullarından ibarətdir.

Faiz gəlir və xərclərinin tanınması. Faiz gəlirləri və xərcləri aşağıdakılar istisna olmaqla, maliyyə aktivlərinin ümumi balans dəyərində effektiv faiz metodu tətbiq etməklə bütün borc alətləri üçün hesablama üsulu ilə qeydə alınır: (i) dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri (3-cü Mərhələ). Bu aktivlər üzrə faiz gəlirini hesablayarkən GKZ üzrə ehtiyat çıxılmaqla, aktivin amortizasiya olunmuş dəyərində effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilir və (ii) alınarkən və ya yaradılarkən dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri. Bu aktivlər üzrə faiz gəlirini hesablayarkən aktivin amortizasiya olunmuş dəyərində kredit riski nəzərə alınmaqla düzəliş edilmiş ilkin effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilir. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, əməliyyat xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

İşçi heyəti ilə bağlı xərclər və müvafiq ayrımlar. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Fondun işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Fondun yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilmiş haqlar üzrə ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı maddələrin likvidlik ardıcılığı ilə təqdim edilməsi. Fond üçün dəqiq müəyyən edilə bilən əməliyyat tsikli olmadığına görə o, cari və uzunmüddətli aktiv və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca göstərmir. Bunun əvəzində aktiv və öhdəliklər likvidlik ardıcılığı ilə təqdim olunur. Maliyyə alətlərinin ödəmə müddətləri üzrə təhlili Qeyd 19-da göstərilir.

Maliyyə hesabatlarının təsdiqlənməsindən sonra onlara dəyişikliyin edilməsi. Dərc olunduqdan sonra hazırkı maliyyə hesabatlarına edilmiş hər hansı dəyişiklik Fondun rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənməlidir.

Səhvlərin düzəldilməsi. İl ərzində Fond aşağıda göstəriləni kimi əvvəlki ilin maliyyə hesabatlarına dəyişikliklər etmişdir:

A. Kompensasiya xərclərinin az hesablanması

2019-cu ildə Apellyasiya Məhkəməsinin qərarlarına əsasən, Fond lisenziyası ləğv edilmiş banklardakı 17,000 AZN-dək qorunmayan əmanətlər üzrə kompensasiyanın ödənilməsi öhdəliyi götürmüşdür. Məhkəmənin qərarına əsasən, kompensasiya xərclərinin ümumi məbləği 27,098,715 AZN təşkil etmişdir. Lakin, Fond 15,950,485 AZN məbləğində xərci kassa metodu ilə tanımışdır. Bu səhvin düzəldilməsi və maliyyə hesabatlarının təqdimatında dəyişikliklərin edilməsi üçün Fondun 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarında 11,148,230 AZN məbləğində retrospektiv düzəliş edilmişdir.

B. Veksellər üzrə GKZ-nin az hesablanması

2019-cu ildə başa çatan il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda dövlət veksəlləri üçün 1,804,521 AZN məbləğində GKZ tanınmamışdır. Bu səhvin düzəldilməsi və maliyyə hesabatlarının təqdimatında dəyişikliklərin edilməsi üçün Fondun 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarında 1,804,521 AZN məbləğində retrospektiv düzəliş edilmişdir.

C. Uzunmüddətli aktivlər üzrə GKZ-nin az hesablanması

2019-cu ildə başa çatan il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda "Parabokt" MMC-dən alınacaq 2,481,366 AZN məbləğində kompensasiya üçün GKZ tanınmamışdır. Bu səhvin düzəldilməsi və maliyyə hesabatlarının təqdimatında dəyişikliklərin edilməsi üçün Fondun 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarında 2,481,366 AZN məbləğində retrospektiv düzəliş edilmişdir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

D. Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlərin və agent banka ödəniləcək komissiya xərcinin xalis şəkildə tanınması

31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə hesabatlarında borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər və ipoteka ödənişlərinin ("Texnika Bank" ASC tərəfindən transfer edilmiş ipoteka portfelini) yığılması üçün agent banka ödəniləcək komissiya xərcləri xalis şəkildə göstərilmişdir. Bu səbəbdən, borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər 1,657,479 AZN artıq göstərilmiş, 1,657,479 AZN məbləğində komissiya xərci isə tanınmamışdır. Bu səhv düzəldilməsi və maliyyə hesabatlarının təqdimatında dəyişikliklərin edilməsi üçün Fondun 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatlarında 1,657,479 AZN məbləğində retrospektiv düzəliş edilmişdir.

Düzəlişlərin 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı maddələrə təsiri aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Düzəlişdən əvvəlki məbləğ	Düzəliş	31 dekabr 2019-cu il tarixinə düzəlişdən sonrakı məbləğ	Qeyd
Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	11,039,836	11,148,230	22,188,066	(a)
Dövlət vekselləri	791,521,724	(1,804,521)	789,717,203	(b)
Sair uzunmüddətli aktivlər	37,769,075	(4,138,845)	33,630,230	(c),(d)

Düzəlişlərin 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatan il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatdakı maddələrə təsiri aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Düzəlişdən əvvəlki məbləğ	Düzəliş	31 dekabr 2019-cu il tarixinə düzəlişdən sonrakı məbləğ	Qeyd
Kompensasiya xərcləri	23,067,099	11,148,230	34,215,329	(a)
Maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərəri	1,280,107	4,285,887	5,565,994	(b), (c)
İnzibati və sair əməliyyat xərcləri	3,419,657	1,657,479	5,077,136	(d)

Düzəlişlərin 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdakı maddələrə təsiri aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Düzəlişdən əvvəlki məbləğ	Düzəliş	31 dekabr 2019-cu il tarixinə düzəlişdən sonrakı məbləğ	Qeyd
Vergidən əvvəlki mənfəət	76,721,452	(17,091,596)	59,629,856	(a),(b),(c),(d)
Maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri	1,280,107	4,285,887	5,565,994	(b), (c)
Sair uzunmüddətli aktivlərdə azalma	8,196,848	1,657,479	9,854,327	(c),(d)
Kompensasiya ödənişləri üzrə ehtiyatlarda artım/(azalma)	(652,246)	11,148,230	10,495,984	(a)

Hesabat dövrünün əvvəlinə səhvlərin maliyyə məlumatlarına təsiri əhəmiyyətli olmadığı üçün 1 yanvar 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında üçüncü hesabat hazırkı maliyyə hesabatlarında əks etdirilmir.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı düzəlişlər 3, 7, 10, 12, 14, 15, 19, 20 və 21-ci Qeydlərdə açıqlanan məlumatlara təsir etmişdir. Bu düzəlişlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı digər sətir maddələrinə və müvafiq qeydlər üzrə məlumat açıqlamalarına təsir göstərməmişdir.

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Fond maliyyə hesabatlarında tanınan məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmçinin peşəkar ehtimallar və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

GKZ-nin qiymətləndirilməsi. GKZ-nin qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modellər və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır. GKZ-nin qiymətləndirilməsi metodologiyası Qeyd 19-da açıqlanır. Aşağıdakı komponentlər kredit zərərləri üzrə ehtiyata əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir: defolt, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (SICR), defolt ehtimalı (PD), defolta məruz qalan dəyər (EAD) və defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (LGD). Fond gözlənilən kredit zərərləri üzrə hesablamalar və faktiki kredit zərərləri arasında fərqlərin azaldılması məqsədilə modelləri və bu modellər üzrə məlumatları müntəzəm olaraq təhlil edir və təsdiqləyir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə "Texnika Bank" ASC tərəfindən Fonda transfer edilmiş ipoteka portfeli və "Parabokt" MMC-dən alınacaq kompensasiya (Qeyd 10) 3-cü Mərhələyə aid edildiyinə görə defolt ehtimalı üzrə həssaslıq hesablanmır. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə LGD təxminlərinin 10% artması və ya azalması gözlənilən kredit zərərləri üzrə ümumi ehtiyatın 3,526,672 AZN (31 dekabr 2019: 3,321,159 AZN) çox və ya az olmasına gətirib çıxarardı.

GKZ-nin qiymətləndirilməsi məqsədilə dövlət veksəlləri üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə PD təxminlərinin 0.2% artması və ya azalması gözlənilən kredit zərərləri üzrə ümumi ehtiyatın 447,088 AZN (31 dekabr 2019: 712,370 AZN) çox və ya az olmasına gətirib çıxarardı. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə LGD təxminlərinin 0.5% artması və ya azalması gözlənilən kredit zərərləri üzrə ümumi ehtiyatın 112,429 AZN (31 dekabr 2019: 200,502 AZN) çox və ya az olmasına gətirib çıxarardı.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması. Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması ilə bağlı qiymətləndirmə aparmaq üçün Fond hesabat və ilkin tanınma tarixlərinə maliyyə aktivləri üzrə hesablanmış müvafiq defolt risklərini müqayisə edir. Qiymətləndirmə zamanı hesabat tarixinə kredit riskinin müəyyən səviyyəsi deyil, kredit riskinin nisbətən artması nəzərdən keçirilir. Fond əldə olunması əlavə xərc tələb etməyən dəstəkləyici və əsaslandırılmış məlumatları, o cümlədən müəyyən borcalanların davranış aspektləri daxil olmaqla, bir sıra amilləri nəzərə alır. Fond defolt anına qədər kredit riskinin artması ilə bağlı davranış əlamətlərini müəyyən müəyyən edir və müvafiq gələcək məlumatları fərdi maliyyə aləti və ya portfel səviyyəsində kredit riskinin qiymətləndirilməsində istifadə edir. Qeyd 10-a baxın.

Pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri ("SPPI") meyarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi. Maliyyə aktivləri üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğunluğunu müəyyən etmək üçün mülahizələrin irəli sürülməsi tələb edilir.

Pulun zaman dəyəri elementi aşağıdakı hallarda dəyişdirilə bilər, məsələn, müqavilə üzrə faiz dərəcəsi mütemadi olaraq dəyişdikdə, lakin bu dəyişikliyin müddəti borc aləti üzrə faiz dərəcəsinin qüvvədə olduğu müddətə uyğun gəlmədikdə (məsələn, kredit üç aylıq banklararası faiz dərəcəsinə əsaslanır, lakin həmin faiz dərəcəsi hər ay dəyişdirilir). Pulun zaman dəyərinin dəyişdirilməsi effekti hər bir dövrdə və məcmu olaraq maliyyə alətinin istifadə müddəti ərzində müvafiq alət üzrə pul axınlarını yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun olan pul axınlarından ibarət baza borc aləti ilə müqayisə etməklə qiymətləndirilmişdir. Qiymətləndirmə maliyyə bazarlarında baş verə bilən əsaslandırılmış mümkün maliyyə stress-senariləri daxil olmaqla, bütün əsaslandırılmış mümkün ssenarilər üçün həyata keçirilmişdir. Fond baza alətlərə nisbətə kənarlaşmaların əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olmasını müəyyən etmək üçün 5%-lik göstərici tətbiq etmişdir. Ssenaridə nəzərdə tutulan pul axınları bazadan əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndikdə, qiymətləndirilən alət üzrə pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun gəlmir və maliyyə aləti sonradan FVTPL kateqoriyasında qeydə alınır.

Fond müqavilə üzrə pul axınlarının müddətini və ya məbləğini dəyişən müqavilə şərtlərini müəyyən etmiş və nəzərdən keçirmişdir. Pul axınları o halda yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun hesab edilir ki, kreditin şərtlərinə görə onu vaxtından əvvəl ödəmək mümkün olsun, vaxtından əvvəl ödənilən məbləğ əsas borcu və hesablanmış faizləri, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyanı özündə əks etdirsin. Aktiv üzrə əsas məbləğ əsas borc üzrə sonrakı ödənişlər (yəni, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə müəyyən edilmiş faizsiz ödənişləri) çıxılmaqla, ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə bərabərdir. Bu qaydada istisna hal olaraq standart, həmçinin qabaqcadan ödəniş elementlərinə malik olan alətlərə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun olmaq üçün aşağıdakı şərtlərə cavab verməyə imkan yaradır: (i) aktiv mükafat və ya güzəştə verildikdə (ii) qabaqcadan ödəniş məbləği müqavilə üzrə nominal dəyərdən və hesablanmış faizlərdən, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyadan ibarət olduqda və (ii) ilkin tanınma zamanı vaxtından əvvəl ödəniş elementinin ədalətli dəyəri əhəmiyyətsiz olduqda.

"Sair uzunmüddətli aktivlərə" daxil olan bütün maliyyə alətləri SPPI təhlilini keçmiş hesab edilir.

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Aşağıdakı yenidən işlənmiş standartlar 1 yanvar 2020-ci il tarixindən qüvvəyə minmiş, lakin Fonda əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

- Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdim olunması üzrə Konseptual Əsaslara düzəlişlər (29 mart 2018-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- BMHS 3-ə dəyişikliklər "Biznes anlayışı" (22 oktyabr 2018-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik hesabat dövrünün əvvəlindən həyata keçirilən satınalmalar üçün qüvvəyə minir).
- BMS 1 və BMS 8-ə dəyişikliklər "Əhəmiyyətlik anlayışı" (31 oktyabr 2018-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- BMHS 9, BMS 39 və BMHS 7-yə dəyişikliklər - Baza faiz dərəcəsi islahatı (26 sentyabr 2019-cu il tarixində dərc olunub və 1 yanvar 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- COVID-19 ilə əlaqədar icarə güzəştlərinin uçotu üzrə BMHS 16-ya dəyişiklik (28 may 2020-ci ildə dərc olunub və 1 iyun 2020-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

6 Yeni uçot qaydaları

1 yanvar 2021-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün məcburi xarakter daşıyan və Fond tərəfindən vaxtından əvvəl tətbiq edilməyən bəzi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur.

- BMHS 10 və BMS 28-ə dəyişikliklər "Investor tərəfindən aktivlərin asılı və ya birgə müəssisələrə satılması və ya ötürülməsi" (11 sentyabr 2014-cü ildə dərc olunub və BMUSŞ tərəfindən müəyyən ediləcək tarixdə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- BMHS 17 "Sığorta müqavilələri" (18 may 2017-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- BMHS 17 və BMHS 4-ə dəyişikliklər (25 iyun 2020-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi – BMS 1-ə dəyişikliklər (23 yanvar 2020-ci il tarixində dərc olunub və 1 yanvar 2022-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi, qüvvəyə minmə tarixinin təxirə salınması – BMS 1-ə dəyişikliklər (15 iyul 2020-ci il tarixində dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- "Təyinatlı istifadədən əvvəl əldə edilən gəlirlər", "Yükümlü müqavilələr" – "Müqavilənin icrası ilə bağlı xərclər", "Konseptual Əsaslara İstinad" - BMS 16, BMS 37 və BMHS 3 ilə bağlı məhdud məzmunlu dəyişikliklər və 2018-2020-ci illər üzrə BMHS-lərin illik Təkmilləşdirilməsi - BMHS 1, BMHS 9, BMHS 16 və BMS 41-ə dəyişikliklər (14 may 2020-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2022-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- BMHS 9, BMS 39 və BMHS 7-yə dəyişikliklər - Baza faiz dərəcəsi islahatı (27 avqust 2020-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2021-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

Yuxarıda başqa cür nəzərdə tutulmadığı hallarda, yeni standartlar və şərhlərin Fondun maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

7 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar ümumi nəzarət altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət etmək imkanına malik olsun və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlərə dair qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin və ya ona birgə nəzarət etsin. Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən iqtisadi mahiyyətin hüquqi formadan üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

Bütün dövlət müəssisələri Fond ilə ümumi nəzarət altında olan müəssisələr hesab olunur. Həmin müəssisələrlə əməliyyatlar aşağıda əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar kimi təqdim olunur.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr
Ümumi hesablanmış sığorta premiyaları	2,766,207
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri – Tələb edilənədək bank qalıqları	1,337,754
Dövlət veksəlləri	464,637,221
Borc öhdəlikləri	280,000,000

31 dekabr 2019-cu il tarixinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr
Ümumi hesablanmış sığorta premiyaları	1,394,216
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri – Tələb edilənədək bank qalıqları	187,800,116
Dövlət veksəlləri	789,717,203

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatan il üzrə əlaqəli tərəflərə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərclər aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	Əsas idarəedici heyət
Sığorta premiyaları	10,979,676	-
İnzibati və sair əməliyyat xərcləri	2,167,460	235,227
Maliyyə gəlirləri	740,779	-
Maliyyə xərcləri	107,625	-

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatan il üzrə əlaqəli tərəflərə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərclər aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	Əsas idarəedici heyət
Sığorta premiyaları	11,462,283	-
Maliyyə gəlirləri	1,805,637	-
İnzibati və sair əməliyyat xərcləri	-	164,105

Əsas idarəedici heyət Fondun İcraçı Direktoru və İcraçı Direktorun Müavindən ibarətdir.

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

8 Hesablanmış sığorta premiyaları

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020	2019
Hesablanmış sığorta premiyaları və dəbbə pulları	8,413,668	9,293,550
Cəmi hesablanmış sığorta premiyaları	8,413,668	9,293,550

Hesablanmış sığorta premiyaları 2020-ci ilin dördüncü rübü üzrə təqvim haqlarından ibarətdir. Bütün hesablanmış sığorta premiyaları 2021-ci ilin yanvar ayında tam ödənilmişdir. Hesablanmış sığorta premiyaları milli valyutadadır.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar haqqında məlumat Qeyd 7-də açıqlanır.

31 dekabr 2020 və 31 dekabr 2019-cu il tarixinə "Standard & Poor's" agentliyinin reytinglərinə əsasən hesablanmış sığorta premiyalarının kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020	2019
- reytingi BB dən B+ dək	4,077,033	4,207,494
- reytingi B dən B- dək	1,642,614	1,650,119
- reytingi CCC+ dən CC- dək	2,694,021	3,435,937
Cəmi hesablanmış sığorta premiyaları	8,413,668	9,293,550

Gözənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi məqsədilə hesablanmış sığorta premiyaları üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir. Bu qalıqlar üzrə GKZ məbləği əhəmiyyətli olmadığına görə Fond hesablanmış sığorta premiyaları üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyat yaratmamışdır.

9 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Nağd pul	810	810
Mərkəzi Bankdakı nostro müxbir hesabları	1,337,754	187,800,116
Digər banklardakı müxbir hesablar və overnayt depozitlər	1,420	855
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,339,984	187,801,781

31 dekabr 2020 və 31 dekabr 2019-cu il tarixinə "Standard and Poor's" agentliyinin reytinglərinə əsasən pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020		2019	
	Banklardakı hesablaşma hesabları	Cəmi	Banklardakı hesablaşma hesabları	Cəmi
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyersizləşməmiş</i>				
- Azərbaycan Respublikasında	1,337,756	1,337,756	187,800,116	187,800,116
- Reytingli Azərbaycan banklarında:				
- reytingi BB- dən B dək	564	564	855	855
- reytingi CCC+	854	854	-	-
Nağd pul çıxılmaqla, cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,339,174	1,339,174	187,800,971	187,800,971

Fond gözənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi üçün BMHS 9-da nəzərdə tutulan sadələşdirilmiş yanaşma tətbiq edir. Bu yanaşma bütün pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üçün bütöv müddət üzrə gözənilən kredit zərərləri ehtiyatının istifadəsini nəzərdə tutur.

9 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (davamı)

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi məqsədilə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir. Bu qalıqlar üzrə GKZ məbləği əhəmiyyətli olmadığına görə Fond pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyat yaratmamışdır.

10 Sair uzunmüddətli aktivlər

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər	40,065,514	46,162,462
Sair qeyri-maliyyə aktivləri	206,913	1,206,307
Sair uzunmüddətli aktivlər üçün zərər üzrə ehtiyat	(17,000,328)	(13,738,539)
Cəmi sair uzunmüddətli aktivlər	23,272,099	33,630,230

Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər ödənilmiş kompensasiyanın geri qaytarılmasının bir hissəsi kimi 2016-cı ildə "Texnika Bank" ASC tərəfindən Fonda transfer edilmiş 14,261,022 AZN məbləğində ipoteka portfelinə və "Parabokt" MMC ilə Fond arasında imzalanmış 17 mart 2017-ci il tarixli müqaviləyə əsasən "Parabokt" MMC-dən alınacaq 25,804,492 AZN məbləğində kompensasiyanı əks etdirir (2019: "Texnika Bank" ASC tərəfindən Fonda transfer edilmiş 18,197,989 AZN məbləğində ipoteka portfeli və "Parabokt" MMC-dən alınacaq 27,964,473 AZN məbləğində kompensasiya).

Qarşı tərəfin defolt edəcəyi halda daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət hüququnun Fonda keçməsinə nəzərə alaraq, ipoteka portfeli üçün girov təminatı alınmışdır. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə girov təminatının ədalətli dəyəri 31,855,762 AZN (31 dekabr 2019: 31,983,256 AZN) təşkil edir. "Parabokt" MMC-dən alınacaq kompensasiya üçün girov təminatı alınmamışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə sair uzunmüddətli aktivlər üzrə zərər üçün ehtiyat aşağıdakı ehtiyat matrisinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

<i>Ümumi dəyərin %-i nisbətində</i>	Zərər seviyyəsi	Ümumi balans dəyəri	GKZ
Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər			
- qısamüddətli	10%	944,119	94,732
- 30 gündən az gecikdirilmiş	10%	526,130	53,123
- 30 - 60 gün gecikdirilmiş	12%	848,178	99,561
- 60 - 90 gün gecikdirilmiş	12%	1,111,744	136,094
- 90 gündən çox gecikdirilmiş	45%	36,635,343	16,616,818
Cəmi borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər		40,065,514	17,000,328
Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər üçün zərər üzrə ehtiyat		(17,000,328)	
Cəmi borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər (balans dəyəri)		23,065,186	

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

10 Sair uzunmüddətli aktivlər (davamı)

31 dekabr 2019-cu il tarixinə sair uzunmüddətli aktivlər üzrə zərər üçün ehtiyat aşağıdakı ehtiyat matrisinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

<i>Ümumi dəyərin %-i nisbətində</i>	Zərər səviyyəsi	Ümumi balans dəyəri	GKZ
Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər			
- qısamüddətli	7%	9,137,485	600,575
- 30 gündən az gecikdirilmiş	7%	1,586,536	107,619
- 30 - 60 gün gecikdirilmiş	11%	1,406,715	153,749
- 60 - 90 gün gecikdirilmiş	29%	217,744	63,021
- 90 gündən çox gecikdirilmiş	38%	33,813,982	12,813,575
Cəmi borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər		46,162,462	13,738,539
Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər üçün zərər üzrə ehtiyat		(13,738,539)	
Cəmi borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər (balans dəyəri)		32,423,923	

Hesabat dövrünün əvvəli və sonu ilə müqayisəli dövrlər arasındakı müddətdə sair uzunmüddətli aktivlər üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyatda və amortizasiya olunmuş dəyərdə dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə göstərilir.

	Ümumi balans dəyəri			Cəmi
	1-ci Mərhələ (12 aylıq GKZ)	2-ci Mərhələ (SICR üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	3-cü Mərhələ (dəyərsizləşmiş aktivlər üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>				
1 yanvar 2020-ci il	11,667,934	680,546	33,813,982	46,162,462
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Köçümlər:				
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(11,667,934)	(680,546)	12,348,480	-
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	-	-	(6,096,948)	(6,096,948)
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(11,667,934)	(680,546)	6,251,532	(6,096,948)
31 dekabr 2020-ci il	-	-	40,065,514	40,065,514

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

10 Sair uzunmüddətli aktivlər (davamı)

	Kredit zərərləri üçün ehtiyat			Cəmi
	1-ci Mərhələ (12 aylıq GKZ)	2-ci Mərhələ (SICR üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	3-cü Mərhələ (dəyərsizləş- miş aktivlər üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>				
1 yanvar 2020-ci il	(672,264)	(174,998)	(12,891,277)	(13,738,539)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Köçümlər:				
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	672,264	174,998	(4,720,815)	(3,873,553)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	-	-	611,764	611,764
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	672,264	174,998	(4,109,051)	(3,261,789)
31 dekabr 2020-ci il	-	-	(17,000,328)	(17,000,328)

	Ümumi balans dəyəri			Cəmi
	1-ci Mərhələ (12 aylıq GKZ)	2-ci Mərhələ (SICR üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	3-cü Mərhələ (dəyərsizləş- miş aktivlər üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>				
1 yanvar 2019-cu il	11,420,248	2,216,237	43,593,426	57,229,911
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Köçümlər:				
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(765,441)	(234,556)	999,997	-
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(4,608,198)	(202,733)	(6,256,518)	(11,067,449)
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(5,373,639)	(437,289)	(5,256,521)	(11,067,449)
31 dekabr 2019-cu il	6,046,609	1,778,948	38,336,905	46,162,462

10 Sair uzunmüddətli aktivlər (davamı)

	Kredit zərərləri üçün ehtiyat			Cəmi
	1-ci Mərhələ (12 aylıq GKZ)	2-ci Mərhələ (SICR üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	3-cü Mərhələ (dəyersizləş- miş aktivlər üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>				
1 yanvar 2019-cu il	(621,002)	(200,583)	(9,155,481)	(9,977,066)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Köçürmələr:				
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(51,262)	(25,585)	(4,685,074)	(4,761,921)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	302,881	13,752	683,815	1,000,448
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayrımalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	251,619	(11,833)	(4,001,259)	(3,761,473)
31 dekabr 2019-cu il	(369,383)	(212,416)	(13,156,740)	(13,738,539)

Dövr ərzində sair uzunmüddətli aktivlər üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata müxtəlif amillər təsir göstərir. GKZ-nin qiymətləndirilməsi haqqında məlumat Qeyd 19-da göstərilir. Cədvəldəki əsas dəyişikliklər aşağıda göstərilir:

- Dövr ərzində kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (və ya azalması) və ya dəyersizləşməsi və sonradan 12 aylıq və bütöv müddət üçün GKZ-nin artması (və ya azalması) səbəbindən 1-ci, 2-ci və 3-cü Mərhələlər arasında köçürmələr;
- Dövr ərzində maliyyə alətlərinin tanınmasının dayandırılması nəticəsində ehtiyatın azaldılması;
- GKZ-nin cari dəyər əsasında qiymətləndirilməsinə görə diskontun zaman keçdikcə amortizasiyası;
- Dövr ərzində silinmiş aktivlər üzrə ehtiyatların silinməsi.

11 Borc öhdəlikləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Uzunmüddətli borclar	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan öhdəliklər	-	-
Cəlb edilmiş kreditlər	280,000,000	280,000,000
Hesablanmış faizlər	107,625	107,625
Ödənilmiş faizlər	(107,625)	(107,625)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan öhdəliklər	280,000,000	280,000,000

2020-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı lisenziyaları 2020-ci ildə ləğv edilmiş banklara kompensasiyaların ödənilməsi məqsədilə Fonda dövlət zəmanəti əsasında 480 milyon AZN məbləğində tranşlarla kredit ayırmışdır. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Fondun Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı qarşısında 280 milyon AZN məbləğində öhdəliyi olmuşdur. Bu kredit üçün hökumətin adından zəmin kimi Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi çıxış edir. Kredit üzrə faiz dərəcəsi 0.15% təşkil edir və kreditin verildiyi tarixdən etibarən 3 illik güzəşt müddəti tətbiq olunmaqla, 2027-ci ilə qədər ödənilir.

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

11 Borc öhdəlikləri (davamı)

Diskontlaşdırmanın təsiri əhəmiyyətli olmadığı üçün qısamüddətli borcların ədalətli dəyəri onların balans dəyərində bərabərdir. Ədalətli dəyər borc vəsaiti üzrə 0.15% dərəcəsi ilə (2019: sıfır) diskontlaşdırılmış pul axınlarına əsasən müəyyən edilir və ədalətli dəyər iyerarxiyasının 2-ci Səviyyəsinə aiddir.

12 Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər

Fondun kompensasiyaların ödəniş müddətini 90 təqvim günündən artıq uzatmaq hüququ olmadığına görə ehtiyatlar cari öhdəliklər kimi təsnifləşdirilmişdir. Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
LPO "AGBank" ASC	50,367,492	-
LPO "Atabank" ASC	46,535,677	-
LPO "NBC Bank" ASC	18,605,891	-
LPO "Amrahbank" ASC	11,135,285	-
LPO QSC "Bank Standard" KB	7,017,149	6,280,113
LPO "Dəmirbank" ASC	4,811,489	4,913,375
LPO "Texnikabank" ASC	4,605,563	5,758,816
LPO "Bank of Azerbaijan" ASC	1,652,613	1,925,103
LPO "Parabank" ASC	698,971	693,845
LPO "Zaminbank" ASC	698,290	777,800
LPO "Atrabank" ASC	587,287	663,415
LPO "Yunayted Kredit Bank" ASC	394,766	399,479
LPO "Kredobank" ASC	258,702	130,380
LPO "Royalbank" ASC	141,343	386,503
LPO "Qafqaz İnkişaf Bankı" ASC	114,608	114,368
LPO "Gəncəbank" ASC	105,020	104,840
LPO "Dekabank" ASC	40,985	40,029
Cəmi kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	147,771,131	22,188,066

Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər ləğvetmə prosesində olan (bundan sonra "LPO") banklara ödəniləcək vəsaitləri əks etdirir.

2020-ci ildə "Atabank" ASC, "AGBank" ASC, "NBCBank" ASC və "Amrahbank" ASC-yə maliyyə vəziyyətlərinin qeyri-qənaətbəxş olması ilə əlaqədar olaraq müvəqqəti inzibatçılar təyin edilmiş və lisenziyaları ləğv edilmişdir. Bu banklar Fondun üzvləri olub və əhalinin bütün qorunan əmanətləri Fond tərəfindən əmanətçilərə ödənilməlidir.

13 Sığorta premiumları

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020	2019
Təqvim haqları	33,288,364	35,748,209
Cəmi sığorta premiumları	33,288,364	35,748,209

"Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq təqvim haqları iştirakçı banklar tərəfindən təqdim olunan rüblük hesabatlar əsasında hesablanır (Qeyd 3).

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

14 Kompensasiya xərcləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020	2019
LPO "Atabank" ASC	260,628,069	-
LPO "Amrahbank" ASC	144,981,459	-
LPO "NBC Bank" ASC	137,294,329	-
LPO "AGBank" ASC	134,347,327	-
LPO QSC "Bank Standard" KB	3,286,812	7,136,544
LPO "Dəmirbank" ASC	415,004	9,965,957
LPO "Zaminbank" ASC	63,688	613,000
LPO "Kredobank" ASC	59,750	220,000
LPO "Yunayted KREDIT BANK" ASC	44,383	301,000
LPO "Atrabank" ASC	37,046	1,785,260
LPO "Royalbank" ASC	-	1,120,000
LPO "Bank of Azerbaijan" ASC	-	3,726,000
LPO "Texnikabank" ASC	-	9,276,900
LPO "Gəncəbank" ASC	-	42,668
LPO "Qafqaz İnkişaf Bankı" ASC	-	28,000
Cəmi kompensasiya xərcləri	681,157,867	34,215,329

Kompensasiya xərcləri 2019-cu ildə baş vermiş sığorta hadisələrinə görə yaranmış ümumi kompensasiyaları (Qeyd 12) və 2020-ci ildə əmanətçilərin kompensasiya ödənişləri üçün əlavə tələblərini əks etdirir.

15 İnzibati və sair əməliyyat xərcləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020	2019
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	2,561,317	2,137,004
Komissiya və brokerlik xərcləri	2,523,254	1,665,237
Dövlət zəmanəti üzrə haqq	1,650,000	-
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ayırmalar	568,883	479,077
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	319,440	255,924
Rabitə xərcləri	280,813	210,683
Peşəkar xidmət haqları	47,023	53,100
Sığorta xərcləri	46,091	33,343
Üzvlük haqları	41,889	39,078
Təhlükəsizlik xidməti xərcləri	35,778	60,974
Mətbəə, dəftərxana və ofis təchizatı xərcləri	19,300	13,963
Əmlak vergisi	9,382	15,822
Ezamiyyə xərcləri	9,030	59,844
Reklam və marketing xərcləri	3,000	29,636
Təmir və texniki xidmət xərcləri	963	1,174
Nəqliyyat xərcləri	426	8,286
Sair xərclər	25,872	13,991
Cəmi inzibati və sair əməliyyat xərcləri	8,142,461	5,077,136

16 Maliyyə gəlirləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020	2019
Digər faiz gəlirləri	1,009,932	1,851,670
Dövlət vekselləri üzrə faiz gəlirləri	697,529	1,185,504
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə faiz gəlirləri	101,298	621,570
Cəmi maliyyə gəlirləri	1,808,759	3,658,744

Digər faiz gəlirləri 2016-cı ildə "Texnika Bank" ASC tərəfindən Fonda transfer edilmiş "Park Azure" ipoteka portfelindəki kreditlər üzrə hesablanmış faizlərdən ibarətdir.

17 Banklara ödənilmiş kompensasiyaların geri qaytarılması

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020	2019
LPO "AGBank" ASC	18,203,609	-
LPO "Amrahbank" ASC	15,426,156	-
LPO "NBC Bank" ASC	10,429,223	-
LPO "Bank of Azerbaijan" ASC	3,475,005	2,385,881
LPO "Texnikabank" ASC	2,062,067	4,517,826
LPO QSC "Bank Standard" KB	1,666,481	12,122,639
LPO "Atabank" ASC	1,654,190	-
LPO "Atrabank" ASC	671,933	1,803,688
LPO "Zaminbank" ASC	444,667	5,001,243
LPO "Dəmirbank"	393,344	37,834,480
LPO "Kredobank" ASC	97,060	1,030,990
LPO " Yunayted Kredit Bank"	23,517	438,420
LPO "Royalbank"	-	8,188
Cəmi banklara ödənilmiş kompensasiyaların geri qaytarılması	54,547,252	65,143,355

Lisenziaları ləğv edilmiş banklar tərəfindən geri qaytarmalar "Əmanətlərin sığortalanması" haqqında Qanuna əsasən əmanətçilərə ödənilmiş kompensasiyaları əks etdirir.

18 Təəhhüdlər və öhdəliklər

Məhkəmə prosesləri. Adi fəaliyyət gedişində vaxtaşırı olaraq Fonda qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar, Fondun rəhbərliyi öz təxminlərinə və daxili peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir. və müvafiq olaraq hazırki maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Fond əmanətçilərə kompensasiyaların ödənilməsi ilə bağlı məhkəmə prosesində iştirak etmişdir. Kompensasiyaların ödənilməsi üzrə tələblərin ümumi məbləği 1,481,478 AZN təşkil etmişdir. Fondun rəhbərliyinin fikrincə itkilərin yaranması ehtimal olduğundan zərərlərin ödənilməsi üçün ehtiyat yaradılmışdır.

19 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Fond daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar riski (o cümlədən valyuta, və faiz dərəcəsi riskləri), kredit riski və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Maliyyə riskləri Himayəçilik Şurası tərəfindən təsdiq edilmiş qaydalara əsasən müxtəlif nəzarət vasitələri ilə müəyyən edilir, qiymətləndirilir və ciddi nəzarət olunur. Bu nəzarət vasitələri risk konsentrasiyasını azaldaraq sərbəst və likvid vəsaitlərə malik olmaq üçün bazar şəraitini adekvat qiymətləndirməyə imkan verir.

Kredit riski. Maliyyə aləti üzrə kontragentin öz öhdəliyini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində Fonda maliyyə zərəri vurduqda, Fond kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Fondun investisiya fəaliyyətindən və qarşı tərəflərlə aparılan digər əməliyyatlar nəticəsində yaranır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır.

Kredit riskinin idarə edilməsi. Kredit riski Fondun fəaliyyəti üçün yeganə əhəmiyyətli riskdir. Buna görə, rəhbərlik kredit riskinin idarə edilməsinə xüsusi diqqət yetirir.

Kredit riskinin bazar şəraitindən, gələcək pul axınlarından və zamandan asılı olaraq dəyişməsinə görə risklərin idarə edilməsi məqsədilə qiymətləndirilməsi mürəkkəb prosesdir və modellərin istifadəsini tələb edir. Aktivlər portfeli üzrə kredit riskinin qiymətləndirilməsi defoltun baş vermə ehtimalına, müvafiq zərər əmsallarına və kontragentlər arasında defolt vəziyyətlərinin korrelyasiyası ilə bağlı əlavə təxminləri tələb edir.

Limitlər. Fond məruz qaldığı kredit riskinə bir müştəri və ya bir-biri ilə əlaqədar müştərilər qrupu, eləcə də coğrafi və sənaye segmentləri üzrə limitlər müəyyən etməklə nəzarət edir. Kredit riski səviyyəsinin məhsul və sənaye sektoru üzrə limitləri müntəzəm olaraq rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənir. Belə risklərə ildə bir dəfədən az olmayaraq yenidən baxılır.

19 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Fondun aktivlərin növləri üzrə məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsi aşağıda təqdim edilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020	2019
Hesablanmış sığorta premiyaları (Qeyd 8)		
- Hesablanmış sığorta premiyaları	8,413,668	9,293,550
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (Qeyd 9)		
- Tələb edilənədək bank qalıqları	1,339,174	187,800,971
Sair uzunmüddətli aktivlər (Qeyd 10)		
- Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər	23,065,186	32,423,923
Dövlət vekselləri (Qeyd 20)		
- Dövlət vekselləri	464,637,221	789,717,203
Cəmi balans üzrə risklər	497,455,249	1,019,235,647

Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi əhəmiyyət kəsb etmir.

Fondun rəhbərliyi hesablanmış sığorta premiyalarının ödəmə müddətləri üzrə təhlil aparır və vaxtı keçmiş qalıqlara xüsusi nəzarət edir. 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə dəyərsizləşmiş hesablanmış sığorta premiyaları üzrə qalıqlar mövcud olmamışdır. Gözlənilən kredit zərərləri borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər və veksellər üçün hesablanır.

Kredit risklərinin konsentrasiyası. Rəhbərlik ümumi borcu xalis aktivlərin 10%-dən çox olan qarşı tərəflər haqqında məlumatları əks etdirən hesabatlara əsasən kredit riskinin konsentrasiyasına nəzarət edir və müvafiq məlumatları açıqlayır. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 3 qarşı tərəfin (2019: 3 qarşı tərəf) Fond qarşısında 484,586,910 AZN (2019: 822,141,126 AZN) məbləğində əhəmiyyətli risk konsentrasiyası olmuşdur.

GKZ-nin qiymətləndirilməsi. GKZ tam əldə edilməmiş gələcək pul axınlarının ehtimal ilə ölçülmüş cari dəyərinin qiymətləndirilməsidir (yəni, müəyyən müddət ərzində çəki qismində müvafiq defolt riskləri istifadə olunmaqla kredit zərərlərinin orta çəkisidir). Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi obyektivdir və gələcəkdə makroiqtisadi vəziyyətin inkişafı üzrə gözləntilərə defolt riskinin uyğunlaşdırılması yolu ilə müəyyən edilir. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi Fond tərəfindən istifadə olunan dörd komponent əsasında həyata keçirilir: defolt ehtimalı ("PD"), defolta məruz qalan dəyər ("EAD"), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ ("LGD") və diskont dərəcəsi ("DR").

Defolt anlayışı

Aşağıdakı şərtlərdən bir və ya bir neçəsinin baş verdiyi təqdirdə Fond defolt vəziyyətinin yarandığını hesab edir:

- Borcalanın müqavilə ilə ödənişləri 90 gündən artıq gecikdirildikdə;
- Fond borcunu restrukturizasiya etmək məcburiyyətində qaldıqda;
- kreditlər üzrə faizlərin hesablanması dayandırıldıqda;
- kreditlər ümitsiz kimi təsnifləşdirildikdə;
- borclar silindikdə;

Maliyyə aktivləri üzrə defolt statusu 6 aylıq karantin müddəti bitdikdən sonra başa çatmış hesab edilir. Ardıcıl olaraq 6 (altı) ay ərzində maliyyə aktivinin gecikmə günlərinin sayı 5 günə bərabər və ya ondan az olarsa, karantin müddəti bitmiş sayılır. Bu, Fond tərəfindən texniki defolt vəziyyəti kimi qiymətləndirilir.

Bu məntiq ödənişin gecikdirilməsinin aradan qaldırılmasından sonra maliyyə alətinin defolt vəziyyətinə qaytarılması ehtimalını nəzərdə tutan təhlil əsasında müəyyən edilmişdir.

19 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Daxili reytinglər

PD modellərinin hazırlanması məqsədilə hər bir maliyyə aktivi üzrə risk profilinin fərqləndirilməsi üçün sadələşdirilmiş davranış qiymətləndirmə modelləri hazırlanmış və təkmilləşdirilmişdir.

Kredit riskinin təsnifatı portfel riskləri üzrə daxili proseslərin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üçün geniş istifadə edilən vasitədir. Kredit riskinin təsnifatı ümumilikdə müəyyən zaman anında mövcud olan məlumata əsasən gələcəkdə baş verməsi ehtimal olunan hadisənin proqnozlaşdırılması üçün müəyyən edilmiş statistik metoddur. Bu, xüsusilə portfeldə artıq mövcud olan müştərinin defolt ehtimalını qiymətləndirməyə imkan yaradır (davranış qiymətləndirmə modeli).

Keçmiş ödəmə davranışının gələcək üçün effektiv göstərici olması kredit riskinin təsnifatı modelinin işlənilməsi üçün əsas fərziyyə hesab edilir və beləliklə, həmin modellər keçmiş məlumatlara əsasən hazırlanmışdır. Xüsusilə, davranış modellərinin hazırlanması zamanı əvvəlki defolt vəziyyəti, kreditlərin əvvəlki istifadəsi, əvvəlki ödənişlər və ya ödənişlərin toplanmasına dair məlumatlardan istifadə edilir. Praktikada, kredit riskinin təsnifatı nəticələri əlaqəli atributlar və çəki əmsalları ilə birlikdə yüksək proqnozlu məlumatların xüsusiyyətlərini özündə əks etdirir. Ümumi kredit reytingi hər bir xüsusiyyət üzrə ümumi göstəricilərdən əldə edilir. Kredit riskinin təsnifatı göstəricilərinə əsaslanan reytinglər oxşar risk profilili maliyyə aktivlərini əks etdirir. Bu səbəbdən, defolt ehtimalları Fondun ümumi mənsəli riskləri (seqment və reytinglər üzrə) əsasında hesablanır.

Defolt ehtimalı (PD)

PD - müəyyən müddət ərzində defoltun baş vermə ehtimalının qiymətləndirilməsidir. Hər bir maliyyə aktivi üzrə hesablanmış bütöv müddət üçün PD əyrisi portfelin müddətindən, reytingindən və seqmentindən asılıdır. 12-aylıq defolt ehtimalı bütöv müddət üçün PD əyrisinin bir hissəsi kimi hesablanır. Fond ipoteka kreditləri üzrə bütöv müddət üçün defolt ehtimallarının hesablanması zamanı miqrasiya matrislərindən istifadə edir.

Makroiqtisadi amillər

Fondun daxili proqnozları növbəti dörd il ərzində gözlənilən makroiqtisadi inkişaf üzrə ən dəqiq təxminləri əks etdirir. Dörd ildən sonra heç bir makroiqtisadi təsir nəzərə alınmamışdır. Müvafiq iqtisadi dəyişənlərin defolt ehtimalına təsirini qiymətləndirmək üçün statistik reqressiya təhlilindən istifadə edilir.

Digər iqtisadi proqnozlarda olduğu kimi, bu proqnozlarda da yüksək dərəcədə qeyri-müəyyənlik mövcuddur və bu səbəbdən, faktiki nəticələr proqnozlaşdırılan nəticələrdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər. Fond hesab edir ki, bu proqnozlar mümkün nəticələrin ən dəqiq təxminlərini əks etdirir.

Ümumi qalıq 3-cü Mərhələyə daxil edildiyindən, makroiqtisadi proqnozlar "Parabokt" MMC-dən alınacaq kompensasiya məbləğinə təsir göstərmir. Orta aylıq əmək haqqı və işsizlik dərəcəsi "Texnika Bank" ASC-nin ipoteka portfelini üzrə GKZ səviyyəsinə təsir edən ən əhəmiyyətli proqnoz fərziyyələri hesab edilmişdir. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə bu proqnozların çəki əmsalları müvafiq PD səviyyəsinə tətbiq edilmişdir. 2020-ci ildə "Texnika Bank" ASC-nin ipoteka portfelini üzrə ümumi qalıq 3-cü Mərhələyə aid edildiyindən makroiqtisadi proqnozların təsirinə məruz qalmır.

Defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (LGD)

LGD - defolt baş verdiyi zaman yaranan zərərin qiymətləndirilməsidir. Bu, müqavilə üzrə ödənilməli gələcək pul axınları ilə kreditörün gözlənilən pul axınları arasındakı fərqə əsaslanır. Adətən bu göstərici ümumi balans dəyərini faiz nisbəti kimi ifadə edilir. Gözlənilən zərərlər hesabat dövrünün sonunda cari dəyərə diskontlaşdırılır. LGD defolt hadisəsinin baş verməsindən sonra gözlənilən ödənişlərə təsir edən amillərə əsasən müəyyən edilir. LGD-nin hesablanması ödənişlərin statistikasına əsasən hesablanır.

Defolta məruz qalan dəyər (EAD)

EAD - hesabat dövründən sonra maliyyə aktivinin məbləğində gözlənilən dəyişiklikləri, o cümlədən əsas borc və faizlərin ödənilməsi və kredit öhdəlikləri üzrə vəsaitlərin gözlənilən istifadəsini nəzərə alaraq, gələcək defolt tarixində maliyyə aktivinin qiymətləndirilməsidir.

19 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Mərhələlərin müəyyən edilməsi

- Hazırkı maliyyə hesabatlarında tanınmış GKZ səviyyəsi maliyyə aktivinin üç mərhələli model üzrə hansı mərhələyə təsnifləşdirilməsindən asılıdır. 1-ci Mərhələdə - ilkin tanınma zamanı dəyersizləşməmiş və həmin vaxtdan kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmamış maliyyə aktivləri üzrə 12 aylıq GKZ əsasında dəyersizləşmə ehtiyatı tanınır. İlkin tanınma vaxtından etibarən kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmış, lakin hələ dəyersizləşməmiş maliyyə aləti 2-ci Mərhələyə köçürülür və dəyersizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Maliyyə aləti dəyersizləşdikdə 3-cü Mərhələyə köçürülür və dəyersizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Aktivin 3-cü Mərhələyə köçürülməsi nəticəsində Fond faiz gəlirini ümumi balans dəyəri əsasında tanımağı dayandırır və faiz gəlirini hesablayarkən gözlənilən kredit zərərləri çıxılmaqla, balans dəyərinə aktivin effektiv faiz dərəcəsini tətbiq edir.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (2-ci Mərhələ)

İlkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artmən olub-olmamasının qiymətləndirilməsi bütün portfel üzrə aparılır (2-ci Mərhələ). 2-ci Mərhələni müəyyən etmək üçün istifadə edilən meyarların uyğunluğu Fondun Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti tərəfindən mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir və təhlil edilir.

Aşağıdakı keyfiyyət, kəmiyyət və ya məhdudlaşdırıcı meyarlardan bir və ya bir neçəsi baş verdiyi təqdirdə, Fond maliyyə aləti üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını hesab edir:

- ödəniş müddəti 30 gün gecikdirildikdə;
- aktiv "qeyri-qənaətbəxş" kimi təsniflənildikdə.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması meyarı artıq yerinə yetirilmədikdə, maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə geri köçürülür. Maliyyə aktivini keyfiyyət göstəricisi əsasında 2-ci Mərhələyə köçürüldüyü halda, Fond həmin göstəricinin saxlanması və ya dəyişdirilməsindən əmin olmaq üçün ona nəzarət edir.

Müəyyən zaman anında

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün rəhbərlik tərəfindən hesablanan gözlənilən kredit zərərləri bütöv dövr üçün deyil, müəyyən zaman anındakı təxminlərə əsaslanır. Bu proqnozlar dəstəkləyici məlumatları istifadə edir və beləliklə, əsas makroiqtisadi dəyişənlərin proqnozları PD göstəricilərinə təsir edir.

GKZ

Ümumiyyətlə, GKZ aşağıdakı kredit riski parametrlərinin hasilinə bərabərdir: cari dəyərə diskontlaşdırılan defolta məruz qalan dəyər (EAD), defolt ehtimalı (PD) və defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (LGD). GKZ hər bir fərdi maliyyə aktivinin müvafiq müddəti ərzində (müəyyən olunmuş mərhələyə əsasən) hər bir növbəti ay üçün kredit riski parametrlərini proqnozlaşdırmaqla müəyyən edilir. Bu üç komponentin hasilini tapılır və bərpa ehtimalını (yəni, maliyyə aktivinin əvvəlki ayda ödənilməsi və ya defolt olması) nəzərə alaraq onlara düzəliş edilir. Bu, hər bir gələcək dövr üçün GKZ-nin hesablanması effektiv şəkildə təmin edir və sonradan hesabat tarixinə geri diskontlaşdırılıraqla toplanır.

Bazar riski. Fond bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riskləri bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan (a) xarici valyuta və (b) faiz hesablanan aktiv və öhdəliklər üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar yaranır.

Fond bazar faiz dərəcələri üzrə ümumi və spesifik dəyişikliklər, eləcə də valyuta məzənnələri və qiymətlərdəki dəyişikliklər ilə əlaqədar bazar riskinə məruz qalır.

Aşağıda göstərilən bazar risklərinə həssaslıq bütün digər amillər sabit qalmaqda, hər hansı amildə baş vermiş dəyişikliyə əsaslanır. Praktikada bunun baş verməsi ehtimalı azdır və bəzi amillərdə baş verən dəyişikliklərin bir-biri ilə müəyyən əlaqəsi ola bilər – məsələn, faiz dərəcəsi və valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklər.

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

19 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Xarici valyuta riski. Rəhbərlik xarici valyuta riski ilə əlaqədar hər bir valyuta və ümumilikdə risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir. Bu limitlərə hər ay nəzarət edilir. 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Fondun məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Cəmi
AKTİVLƏR				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	69,767	104,682	1,165,535	1,339,984
Hesablanmış sığorta premiyaları	4,294,877	3,616,368	502,423	8,413,668
Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər	23,065,186	-	-	23,065,186
Dövlət veksəlləri	464,637,221	-	-	464,637,221
CƏMİ AKTİVLƏR	492,067,051	3,721,050	1,667,958	497,456,059
ÖHDƏLİKLƏR				
Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	110,816,350	35,483,185	1,471,596	147,771,131
Borc öhdəlikləri	280,000,000	-	-	280,000,000
Sair öhdəliklər	5,680	-	-	5,680
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	390,822,030	35,483,185	1,471,596	427,776,811
Xalis mövqe	101,245,021	(31,762,135)	196,362	69,679,248

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Fondun məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Cəmi
AKTİVLƏR				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	152,438,540	31,215,103	4,148,138	187,801,781
Hesablanmış sığorta premiyaları	4,595,973	4,118,405	579,172	9,293,550
Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər	32,423,923	-	-	32,423,923
Dövlət veksəlləri	789,717,203	-	-	789,717,203
CƏMİ AKTİVLƏR	979,175,639	35,333,508	4,727,310	1,019,236,457
ÖHDƏLİKLƏR				
Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	16,945,404	4,639,298	603,364	22,188,066
Sair öhdəliklər	41,467	-	-	41,467
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	16,986,871	4,639,298	603,364	22,229,533
Xalis mövqe	962,188,768	30,694,210	4,123,946	997,006,924

19 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərti ilə, hesabat dövrünün sonuna Fondun əməliyyat valyutasına tətbiq edilən valyuta məzənnələrindəki mümkün dəyişikliklərin mənfəət və ya zərəre, eləcə də kapitalla təsiri aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2020		31 dekabr 2019	
	Mənfəət və ya zərəre təsir	Kapitalla təsir	Mənfəət və ya zərəre təsir	Kapitalla təsir
ABŞ dollarının 20% möhkəmlənməsi (2019: 20% möhkəmlənməsi)	(6,352,427)	(6,352,427)	6,138,842	6,138,842
ABŞ dollarının 20% zəifləməsi (2019: 20% zəifləməsi)	6,352,427	6,352,427	(6,138,842)	(6,138,842)
Avronun 20% möhkəmlənməsi (2019: 20% möhkəmlənməsi)	39,272	39,272	824,789	824,789
Avronun 20% zəifləməsi (2019: 20% zəifləməsi)	(39,272)	(39,272)	(824,789)	(824,789)
Cəmi	-	-	-	-

Risk yalnız Fondun əməliyyat valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan pul qalıqları üçün hesablanmışdır.

Faiz dərəcəsi riski. Fond bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Fondun bütün maliyyə aktivləri və öhdəlikləri sabit faizlidir və faiz dərəcəsindəki dəyişiklik mənfəət və zərəre hesabına təsir göstərməyəcəkdir.

Likvidlik riski. Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində Fondun çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. "Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Qanuna uyğun olaraq, kompensasiyaların ödənilməsi ilə bağlı Fondun likvid aktivlərinin cəmi 1,000,000 AZN-dən aşağı düşdükdə və ya bu səviyyədən aşağı enməsi ehtimalı yarandıqda, Himayəçilik Şurası Fond tərəfindən borc vəsaitlərinin cəlb edilməsi barədə qərar qəbul edə bilər.

Fond əsasən borc öhdəlikləri və xalis aktivlərdən ibarət olan davamlı maliyyələşdirmə bazasını saxlamağa çalışır. Fondun likvidlik portfeli pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən ibarətdir (Qeyd 9).

Likvidlik mövqeyinə hər gün nəzarət olunur və mütəmadi olaraq standart və daha əlverişsiz bazar şərtlərini əhatə edən müxtəlif ssenarilər əsasında likvidlik üzrə həssaslıq testləri aparılır.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə öhdəliklər müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlər müqavilə üzrə diskontlaşdırılmamış pul axınlarını əks etdirir. Belə diskontlaşdırılmamış pul axınları maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlərdən fərqlənir, belə ki, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilən məbləğlər diskontlaşdırılmış pul axınlarına əsasən hesablanır.

Aşağıdakı cədvəldə müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə əsasən balans dəyərində əks etdirilən qeyri-törəmə maliyyə aktivləri ödəniş müddətləri üzrə təhlil edilir. Dəyersizləşmiş aktivlər cədvəldə dəyersizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla balans dəyərində və gələcək pul axınlarına əsasən göstərilir.

Ödənilməli məbləğ sabit olmadığı hallarda, cədvəldə göstərilən məbləğlər hesabat dövrünün sonuna mövcud olan şərtlərə istinadən müəyyən edilir. Xarici valyuta ilə ödənişlər hesabat dövrünün sonuna spot məzənnəsindən istifadə etməklə çevrilir.

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

19 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 - 3 ay	3 - 12 ay	12 ay - 5 il	5 ildən çox	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ						
Qısamüddətli aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,339,984	-	-	-	-	1,339,984
Hesablanmış sığorta premiyaları	8,413,668	-	-	-	-	8,413,668
Uzunmüddətli aktivlər						
Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər	206,593	413,185	3,553,290	8,469,775	10,422,343	23,065,186
Dövlət vekselləri	-	-	-	-	464,637,221	464,637,221
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	9,960,245	413,185	3,553,290	8,469,775	475,059,564	497,456,059
ÖHDƏLİKLƏR						
Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	147,771,131	-	-	-	-	147,771,131
Borc öhdəlikləri	35,000	67,667	315,000	163,277,060	118,280,483	281,975,210
Sair öhdəliklər	5,680	-	-	-	-	5,680
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	147,811,811	67,667	315,000	163,277,060	118,280,483	429,752,021
Maliyyə alətləri üzrə likvidlik kəsiri	(137,851,566)	345,518	3,238,290	(154,807,285)	356,779,081	67,704,038

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

19 Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 - 3 ay	3 - 12 ay	12 ay - 5 il	5 ildən çox	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ						
Qısamüddətli aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	187,801,781	-	-	-	-	187,801,781
Hesablanmış sığorta premiyaları	9,293,550	-	-	-	-	9,293,550
Uzunmüddətli aktivlər						
Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər	290,419	580,835	4,995,043	11,906,400	14,651,226	32,423,923
Dövlət vekselləri	-	-	-	-	789,717,203	789,717,203
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	197,385,750	580,835	4,995,043	11,906,400	804,368,429	1,019,236,457
ÖHDƏLİKLƏR						
Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	22,188,066	-	-	-	-	22,188,066
Sair öhdəliklər	41,467	-	-	-	-	41,467
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	22,229,533	-	-	-	-	22,229,533
Maliyyə alətləri üzrə likvidlik kəsiri	175,156,217	580,835	4,995,043	11,906,400	804,368,429	997,006,924

20 Kapitalın idarə edilməsi

Kapitalın idarə edilməsində Fondun məqsədi fəaliyyətin fasiləsizliyini təmin etmək və qorunan əmanətçilərə kompensasiya ödənişlərini həyata keçirməkdir.

2017-ci ildə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi sığorta hadisəsi baş verdiyi halda maliyyə təminatının çatışmazlığı riskinin qarşısını almaq məqsədilə 2027-ci ilə qədər nominal dəyəri 800,000 min AZN həcmində faizsiz veksəl buraxmaqla, Fonda əlavə kapital qoyuluşu ayırmışdır. Bu veksellərin ədalətli dəyəri ilkin olaraq 788,098 min AZN müəyyən edilmiş və kapital ehtiyatlarında müvafiq olaraq artırılmışdır. 2020-ci ildə Fond ədalətli dəyəri 326,503 min AZN olan veksellərin bir hissəsini Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından götürdüyü kreditin zəmanəti müqabilində Maliyyə Nazirliyinə qaytarmışdır (Qeyd 11).

Veksellər haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
Dövlət vekselləri	465,716,541	791,521,724
Veksellər üzrə zərər üçün ehtiyat	(1,079,320)	(1,804,521)
Cəmi veksellər	464,637,221	789,717,203

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu
31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

20 Kapitalın idarə edilməsi (davamı)

GKZ-nin qiymətləndirilməsi məqsədilə dövlət vekselləri üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir. Hesabat dövrünün əvvəli və sonu arasındakı müddətdə sadələşdirilmiş GKZ modelinə əsasən veksellər üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyatda dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2020	2019
1 yanvar tarixinə veksellər üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat	1,804,521	-
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış maliyyə aktivləri	(742,775)	-
Digər dəyişikliklər	17,575	1,804,521
Cəmi dövr ərzində mənfəət və ya zərərdə tanınmış kredit zərərləri üzrə ehtiyatda dəyişiklik	(725,201)	1,804,521
31 dekabr tarixinə veksellər üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat	1,079,320	1,804,521

Veksellərin kredit reytingi "Standard and Poor's" agentliyinin "BB" səviyyəsində müəyyən edilib (2019: BB+).

"Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2016-cı il 27 dekabr tarixli 1180 nömrəli Fərmanının 5.9-cu bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası ilə əlaqələndirməklə Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun nizamnamə kapitalının 545,604 min AZN məbləğində artırılması tapşırılmışdır.

21 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci səviyyəyə oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan qiymətlərlə qiymətləndirmələr (təshih edilməmiş) (ii) 2-ci səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yeni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yeni, qiymətlərdən yaranan) müşahidə edilə bilən ilkin əhəmiyyətli məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə əldə edilən qiymətləndirmələr və (iii) 3-cü səviyyəyə müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan qiymətləndirmələr (müşahidə edilməyən ilkin məlumatlar) daxildir. Maliyyə alətlərini ədalətli dəyərle qiymətləndirmə iyerarxiyalarına bölmək üçün rəhbərlik peşəkar mülahizələr irəli sürür. Ədalətli dəyərle qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli dərəcədə düzəlişlər tələb edən müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edildikdə, bu qiymətləndirmə 3-cü Səviyyəyə aid edilir. İstifadə edilən məlumatların əhəmiyyətliliyi bütövlükdə ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi ilə ölçülür.

Ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan aktiv və öhdəliklər

Ədalətli dəyərin ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri üzrə təhlili və ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2020			Cəmi
	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	
AKTİVLƏR				
- Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər	-	-	25,640,633	25,640,633
- Dövlət vekselləri	-	-	464,637,221	464,637,221
CƏMİ AKTİVLƏR	-	-	490,277,854	490,277,854
ÖHDƏLİKLƏR				
- Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	-	-	147,771,131	147,771,131
- Borc öhdəlikləri	-	280,000,000	-	280,000,000
- Sair öhdəliklər	-	-	5,680	5,680
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	-	280,000,000	147,776,811	427,776,811

21 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

Azərbaycan manatı ilə	31 dekabr 2019			Cəmi
	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	
AKTİVLƏR				
- Borc öhdəliyi olan şəxslərdən alınacaq vəsaitlər	-	-	34,547,375	34,547,375
- Dövlət veksəlləri	-	-	789,717,203	789,717,203
CƏMİ AKTİVLƏR	-	-	824,264,578	824,264,578
ÖHDƏLİKLƏR				
- Kompensasiya ödənişləri üzrə öhdəliklər	-	-	22,188,066	22,188,066
- Sair öhdəliklər	-	-	41,467	41,467
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	-	-	22,229,533	22,229,533

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının 2-ci və 3-cü Səviyyələrində ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi pul vəsaitlərinin diskontlaşdırılması yanaşmasından istifadə etməklə həyata keçirilmişdir. Fəal bazar qiyməti olmayan dəyişkən faizli maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri onların balans dəyərində bərabərdir. Fəal bazar qiyməti olmayan sabit faizli maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri analogi kredit riskinə və ödəmə müddətinə malik olan yeni alətlər üçün mövcud faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti metoduna əsaslanır.

Amortizasiya olunmuş dəyərde qeydə alınan maliyyə aktivləri. Dəyişkən faizli maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri onların balans dəyərində bərabərdir. Sabit faiz dərəcəli maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri analogi kredit riskinə və ödəmə müddətinə malik olan yeni alətlər üçün mövcud faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti metoduna əsaslanır. İstifadə edilmiş diskont dərəcələri qarşı tərəfin kredit riskindən asılıdır.

Amortizasiya olunmuş dəyərde qeydə alınan öhdəliklər. Müəyyən edilmiş ödəmə müddətinə malik olan sabit faizli maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri analogi kredit riskinə və yerdə qalan ödəmə müddətinə malik yeni alətlər üçün cari faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır. Tələb edildikdə və ya əvvəlcədən bildiriş təqdim edilməklə ödənilən öhdəliklərin ("tələb edilənədək ödənilən öhdəliklər") ədalətli dəyəri öhdəliklərin ödənilməsinin tələb edildiyi birinci gündən başlayaraq diskont edilmiş tələb edildikdə ödənilən məbləğ kimi hesablanır.

22 Maliyyə alətlərinin qiymətləndirmə kateqoriyaları üzrə təqdim edilməsi

BMHS 9 "Maliyyə alətləri" standartına uyğun olaraq, Fondun maliyyə aktivləri aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirilir: (a) FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri; (b) FVOCI kateqoriyasında qiymətləndirilən borc alətləri; (c) FVOCI kateqoriyasında qiymətləndirilən pay alətləri və (d) amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri. FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri iki alt-kateqoriyaya bölünür: (i) FVTPL kateqoriyasında məcburi qaydada qiymətləndirilən aktivlər və (ii) ilkin tanınma zamanı həmin kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər. 31 dekabr 2020 və 31 dekabr 2019-cu il tarixinə Fondun bütün maliyyə aktivləri və öhdəlikləri amortizasiya olunmuş dəyərde uçota alınmışdır.

23 Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

8 yanvar 2021-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı lisenziyaları 2020-ci ildə ləğv edilmiş banklara kompensasiyaların ödənilməsi məqsədilə Fonda dövlət zəmanəti əsasında 50 milyon AZN məbləğində yeni kredit tranşı ayırmışdır (Qeyd 11).

Covid-19 pandemiyası. Azərbaycan Hökuməti dünyada və Azərbaycanda COVID-19 virusu ilə bağlı hazırkı sanitar-epidemioloji vəziyyətin davamlı olaraq monitorinqini aparır və ölkədə xüsusi karantin rejiminin müddətinin 1 iyun 2021-ci il tarixinədək uzadılmasına qərar verilmişdir.

Eyni zamanda, Azərbaycanda virusun yayılma dinamikasında müəyyən sabitlik nəzərə alınaraq, hökumət 18 yanvar 2021-ci il tarixindən xüsusi karantin rejimi ilə bağlı məhdudiyətlərin bir qismini yumşaltmışdır.

Hazırkı maliyyə hesabatlarının imzalandığı tarixə hesabat dövründən sonra COVID-19 ilə əlaqəli baş verən hadisələr Fonda əhəmiyyətli dərəcədə təsir etməmiş və Fondun fəaliyyətində fasilə yaranmamışdır. Fondun rəhbərliyi yuxarıdakı hadisələrin Fondun maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsirini gözləmir.